

[Viggo Starcke.]

der skal føres i lovens gyldighedstid, fastsættes under det fornødne hensyn til indre og ydre økonomiske tilstande efter forhandling mellem Danmarks Nationalbank og ministeren for handel, industri og søfart.“

Jeg vil derfor spørge: Hvad har den højtærede handelsminister foretaget sig for i tide at tilrettelægge Danmarks pengepolitik? Hvorfor har regeringen ikke givet folket ordentlig besked om, hvad følgerne af kronesænkningen ville blive? De mennesker, som i første række bliver ramt, er arbejderne, embedsmændene, tjenestemændene, alle sparere, pensionisterne, de livssikrede, obligationsejerne samt det korn- og foderstøfkøbende landbrug, husmændene. Derimod vil visse skødehavere, visse ejere af realværdier få en fordel i første omgang, alt andet lige. For Danmark som helhed vil det ligge sådan, at vi fra England får nogenlunde det samme antal kroner hjem for vor eksport, medens vi til dollarlandene nu må betale 44 pct. mere for vor import, og det betyder, at Danmark får færre varer som helhed ud af vor udenrigshandel, hvilket ikke kan kaldes en fordel for Danmark. Da vi køber 70 pct. af vort korn og vore foderstoffer i dollars, $\frac{1}{4}$ af vor bomuld, $\frac{1}{3}$ af vore metaller, $\frac{2}{5}$ af vore maskiner, $\frac{2}{3}$ af vor benzin, er det givet, at det vil føre til prisstigning for den jævne befolkning, fordyrelse af smørproduktionen, fordyrelse af flæskeproduktionen, vanskeligere konkurrence.

Det er forståeligt, at den højtærede handelsminister vil afbøde denne følge af regeringens politik dels af hensyn til arbejderne, dels, som nogle er så uvenlige at mene, for at udsætte den prisstigning, der vil komme, i nogle måneder, så et valg eventuelt kan afholdes, inden priserne stiger.

Den 22. september udsendte den højtærede handelsminister et dekret om forbud mod ekstraordinær avance, som han kaldte det. Han var endogså så dristig at tale om, at man ikke skulle kunneberige sig selv på samfundets bekostning. Men det, der faktisk sker, er blot, at nogle andre nu beriger sig på nogle andres bekostning. Hvis en mand f. eks. på sit lager har 30 baller bomuld eller 30 lastbiler, så må han nu kun sælge dem for, hvad de har kostet, ikke hvad de

ville koste at genanskaffe. Resultatet er, at han derefter kan købe 20 baller bomuld eller 20 nye amerikanske lastbiler for det, han får for de 30. Man tager altså $\frac{1}{3}$ af hans reelle formue fra ham.

I prisloven har den højtærede handelsminister ikke nogen hjemmel til dette dekret. Prislovens formålsparagraf er ganske vist en almindelig bemyndigelse, men denne almindelige bemyndigelse afgrænses klart i § 8, hvor det netop ved den sidste forlængelse fastsloges, at genanskaffelsesprincippet var lovligt ved siden af kostprincippet. Der står udtrykkeligt i § 8 ordet „genindkøb“, og man kan da ikke ved et dekret gøre det lovlige ulovligt. I § 13 i loven findes der en bestemmelse om retten til at indføre prisstop for 3 måneder ad gangen, hvor særlige forhold gør dette påkrævet, og hvis ministeren altså havde betragtet den nuværende situation som „særlige forhold“, hvad han ville have haft god grund til, og så indførte et prisstop, ville det kunne siges, han havde lovhjemmel. Men i sin forelæggelsestale sagde den højtærede minister udtrykkeligt, at han var veget tilbage herfor. Det vil sige, at hans dekret er ulovligt. Og den parlamentariske rygdækning i denne sag er kun de radikale og på forventet efterbevilling kommunisterne. Det er godt at huske det. Man har devalueret kronen med 30 pct. Man skulle ikke også gerne devaluere lovlydigheden hos en minister med 30 pct. Må vi bede om en forklaring. Og nu ser det endelig ud til, at prisdirektoratet oven i købet vil misbruge dette dekret til også at gøre det gældende for varer, der hjemtages efter devalueringen.

Det var ikke meget langt fra, at den højtærede finansminister ligefrem anså devalueringen for en fordel for Danmark. I sin radiotale den 20. september udtalte han ifølge „Social-Demokraten“:

„Der kan næppe være tvivl om, at den afgørelse, regeringen traf i går, vil stimulere beskæftigelsen.“

Og han sagde videre:

„I de forløbne år er Danmarks genopbygning skredet godt frem, og der er ingen grund til at tro, at devalueringen vil standse genopbygningen, tværtimod vil den give os muligheder for at fuldføre den.“

Ja, men så var det da godt, at devalueringen